

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr. negyed évre 1 frt 25 kr. — Községeknél, körjegyzőknél és tanítóknál 4 frt. Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő és fapostályos:

Dr. Tóth János.

Társzerkesztő: Dr. Dudek János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám

Hirdetési árak: Egy háromsoros petitsor ára bélyeg nélkül 8 kr. Többszöri közlésnél kedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szög 1 frt 30 kr. minden további megkezdett 100 szó után 1 frt 30 kr.

Janits igazolva.

(D.) A képviselőház IV. bíráló bizottsága csütörtök esti ülésében igazolta Janits Imrét. Tömérdek okmányával támogatott kérvényünknek tehát nem volt bizonyító ereje, mert a hatalmi érdek úgy kívánta. 345 polgárt törvénybiztosította jogától kellett megfosztani, halottakat kellett leszavaztatni, az ismert visszaéléseket kellett elkövetni, hogy a kormány jelöltje többséget nyerjen, és mind ezt a bíráló bizottság kérvényünkből nem látta, Darvai Janits védőügyvédje mindezt mesének nyilvánította, hogy Janits képviselő lehessen.

Tehát, amit itt ezernyi ezer ember átélt, az mese; jogsérelem nem történt Nyitrán; Janits alkotmányos többséggel lett képviselővé. Legalább így mondta ezt ki a bíráló bizottság. Ha ez igaz, akkor — bátran mondhatjuk — nincs hamisság a földön; akkor a bűn erény, akkor a zsarnok előtt mint leg-humánusabb ember előtt kalapot kell emelni. Akkor nekünk hamis fogalmaink voltak eddig a jóról és rosszról, a jogról és jogtalanságról; akkor tanuljunk már új morált és higyük, hogy a legtisztább népképviselő uralkodik Magyarországon. Hivatkozom reátok nyitrai polgárok, akik még tárgyilagosan tudtok itélni, bármely párthoz tartozzatok: mondjátok meg lelkiismeretek szerint, vajjon az ápril 24-ki

nyitrai választás megütötte-e az alkotmányos választás mértékét? Én legbensőbb meggyőződés szerint tagadom ezt.

Hogy Janitsot igazolni fogják, abban a pillanatban lehetett tudni, amint Janits a mandátumot elfogadta. Éppen úgy igazolták volna Latkóczyt is, ha jobb izlése vissza nem riasztja egy olyan mandátum viselésétől, amint neki Tarnóczy szerzett. Ma Magyarországon ilyesmi csakis a jelölt egyéni jobb belátásán, hogy úgy mondjuk, kényesebb jogérzékén fordul meg; mert ha az egyszerűen a mai hatalom szolgálatába áll s közömbösen nézi, mit tesz ez a hatalom megválasztatása érdekében: az ország összes kerületeiben kormánypárti képviselőket lehet választani. A választóknak az erőszakon kívül más nem áll módjukban, jogukat szabadon gyakorolni, ha az elnök úgy akarja. Mit is tehet valaki, hogyan segítsen magán, ha szavazatával elutasítják? Szembetűnő példái ennek a most végbement megyebizottsági választások. Annyi osztályba lehet ezeket sorozni, ahányféle elnök volt. Egyes helyeken győzött az ellenzék, másutt épp oly szavazati többség mellett megbukott, egyenesen az elnökök magatartása szerint.

Ma nálunk a hatalmi érdek az irányadó és ezen érdeknek szolgálatában minden eszköz szent és jó. Ennek az érdeknek esett áldozatul a nyitrai választás és most egy befejezett tény előtt állunk, hogy a kisebbség

jelöltje viseli a nyitrai képviselő nevét. Ám viselje, ha lelkiismerete megengedi; de mi jól emlékszünk a kaposvári mandátumra, azt egy miniszter, Széchenyi gróf nyerte volt el, igazolták is s mégis azt a mandátumot in-korrektsege ölte meg s viselője nemsokára a feledésnek adatott át. Mert van ám az igazoló-bizottság s az uralkodó kormánypárt itéletén kívül egy más itélet is s ez az ország itélete, mely annál jobban sujt, minél nagyobb valahol az erőszak s erkölcsi jelentőségétől megfoszt mindenkit, akit inkorrekt eljárás emel a magasba.

Mondhatnak a nyitrai választás intézői akármit; mondhatják, hogy az nekik felőlről volt meghagyva; mondhatják, hogy Janitsot a párt érdekében belengrasztották: az ország előtt ez a mandátum mégis megbélyegezve marad, mert a történeteket tagadni igen, de a mandátumot a ráragadt foltoktól megtisztítani nem lehet.

A szenvedett sérelem után nekünk eltiprott választóknak csak egy vigasztalásunk marad, az, hogy minden rossznak megvan bizonyos jó oldala is, s hogy a rossz cselekedet sem szokott maradni némi jó következmények nélkül.

A nyitraihoz hasonló választásokra szükségese volt az országnak, hogy végre fölcsozdják a liberáliszmus mámorából, s belássa ennek a rendszernek egész természetét, hová jut az

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ TÁRCÁJA.

Gyorsvonaton.

Irta: Gramling Kornél.

A nyugati pályaudvar várótermében egy szép szőke asszony ult. A lábait maga alá húzta s gondolataiba merült. Nem érdekelte őt a körülé zibongó tömeg. A jegyváltással is majdnem elkésett. Mikor beléptem, mindjárt feltűnt. Többször figyelmesen megnéztem s azon gondolkodtam, hogy hol láttam én ezt az arcot. Vagy talán szenvedélyes arca emlékeztet a szép asszonyok azon fajtájára, a kik pillanatnyi felhevülésükben mindenre képesek.

A véletlen úgy hozta magával, hogy a vonaton egy szakaszba kerültünk. Még szomorúbbnak, még kétségbeesettebbnek látszott. Néha elfordult és megtörölte a szeméit. Valami kimondhatatlan fájdalom tükröződött az arcán. Hogy éppen mondjak valamit, hát megkértem.

— Megengedi nagyságos asszonyom, hogy rágyujtsak.

— Kérem! Nekem már ugyis mindegy.

— Hová méltóztatik?

— Bécsbe megyek.

Egy pillanatnyi esend állott be. Az asszony a vidéket nézte. Egyszer csak minden bevezetés nélkül megszólalt:

— Mikor ilyen szép vidéket látok, ismét csak elmegy a kedvem a meghalástól.

— Hová gondol nagyságos asszonyom. Ilyen fiatalon és már a halálról gondolkozik. Hisz ez valóságos Istenkísértés.

— Pedig meg kell lenni! Meg kell lenni!

— Ha még olyan nagy csapást is mért a sors önre nagyságos asszonyom, azért nem kell kétségbeesni. Jó az Isten, majd megsegíti. Aztán, ha az élet elviselhetetlennek is látszik, lehet azt újra kezdeni. Csak a gyáva emberek futnak meg a sors haragja elől.

— Pedig én nem gyávaságból teszem, hanem végtelen szeretetből.

— Megbocsásson nagyságos asszonyom, a szeretet ilyen áldozatot nem kíván.

— Nálam pedig úgy van.

— A gyáva emberek rendszeren ilyen nimbuszt igyekeznek a fejük körül vonni, hogy gyávaságukat elleplezzék.

— Elítél ön engem?

— Ha megteszi, igen.

— Pedig ha tudná, mért teszem, nem ítélné

el, hanem becsülne, tisztelne. Van önnek fogalma egy anya szeretetéről.

— Nem értem, hogy mért hozza ezt fel nagyságos asszonyom.

— Lássá én anya vagyok. Van egy gyönyörű kis leányom. Az imádság szeretem és öngyilkos leszek, hogy ő neki boldog jövőt biztosítsak.

— De hisz kegyed a legnagyobb rosszat teszi vele. Elveszi tőle az anyját. Most már kétszeresen elítélem.

— Hallgasson ide. Majd megmagyarázom az egészet. Tudja Isten, olyan sokat adok az ön jó véleményére.

— Négy év előtt mentem férjhez. Tisztán szerelmi házasság volt. Én sem voltam gazdag, a férjem sem. Alig tudtuk a kauciót letenni. Hanem azért boldogan éltünk. Feltaláltuk a boldogságot egymásban. Férjhezmenetelem után egy évre kis leányom született. Most már tisztán csak ennek éltünk. Ez volt mindenünk. A férjem az egész napot otthon töltötte.

Egy este későn jött haza. Nagyon komor volt. El nem tudtam gondolni, mi baja van. Másnap, harmadnap is csak komoran járt fel-alá a szobában. Aztán elkezdett esténként eljárógatni hazulról. Mindennap későbbben jött haza és soha sem mondta meg, hogy hol volt. Barátjaitól tu-

ország ennek uralma alatt. Mert az emberek szép szavakkal sokáig ámíthatók, de a meztelen cselekedetek végre megszokták nyitni az emberek szeméit.

A liberális uralma alatt megromlott nálunk a férfijellem, a közérköles; annak uralma alatt eladó lett a becsület, a hűség és a köz java; annak uralma alatt sárba tiportatott a jog és a közszolgálat.

Az alkotmányosság helyébe oly endar abszolutizmus fejlődött ki, hogy még a lelkiismeretet is akarna lenyűgözni. A modern liberális uralma a nyitrai választásokhoz vezetett, a melyekért szégyenpír kell hogy elborítsa minden tárgyilagosan ítélő férfi arcát, aki azokat színről-színre nézte.

Honfiak, nézzetek és tannjatok! Emberi jobb érzések nem mondja-e, hogy a XIX. század végén illenek végre tisztább erkölcsi fogalmaknak hódolni, illenek a szabadságot hamisítatlan alakjában az életbe bevezetni? Hisz egy darab kenyérért egy minden erkölcsi alaptól megfosztott hatalomnak szolgálni oly lealázó, hogy még a spártai rabszolga is undorodott ettől. És a mai liberális hatalom ha dob is koncot némelyeknek, mily áron teszi ezt? A kinek férfi lelke vagyon, tetszhetnék annak ilyesmi?

Ami mi tőlünk függ, hogy végre jobb idők következzenek ránk, hogy a millenium hajnala fényleni lássa ismét a régi fedhetlen magyar erkölcsöt. Tegyük mindnyájan róla, hogy a nyitrai választás temetője legyen a korrupt hatalomnak s annak a rendszernek, mely szégyenpadra állította az országot.

Ti tisztelt nyitrai választók pedig, kik oly heroikus magatartást tanusítottatok, hogy semmi hatalom sem volt képes megvesztegetni benneteket, ne csüggedjétek ezután se; jogért harcoltatok, melyet a 48-iki alkotmány biztosított számotokra, ezt a szent örökséget, ápoljátok ezután is szepőlétlenül: az ország nemesebb gondolkozású emberei veletek éreznek és tisztelettel említetnek. Ragaszkodjatok a párthoz, melynek zászlaja alá sorakoztatok; mert ez mindenkinek megadja a magáét, val-

dakozódtam, s megtudtam, hogy férjem egy orfeum-divával tölti az éjet. Szemrehányásokat tettem neki. Sirtam, könyörögtem, hogy térjen vissza hozzánk. Durván ellökött maga elől s ismét elment ahhoz a nőhöz. És többet nem jött haza. Megszökött azzal a nővel s minket itt hagyott. Itt tudta hagyni a kis leányát. Egy darabig nyomorogtunk. Azt gondoltam, hogy majd csak vissza jön. Megbocsátottam volna neki. A nő, a feleség sértett büszkeségét legyőzte az anya szeretete. A kis leányom miatt megbocsátottam volna neki, hogy ne nélkülözze az apai szeretetet. Hanem nem jött vissza s hozzánk beköszöntött a nyomor. Sorban eladtam mindent, hogy legyen mit ennünk. De már elfogyott minden. Csak az maradt a mi rajtam van. A kis leányom pedig sir, mert éhes. Most egy barátnémhoz adtam, míg megjárom az utat.

— De hát mért kell öngyilkossá lennie asszonyom?

— Miért? Hát a férjem a feleség könnyeinek ellent tud állani, hanem a kis leánya sírásának nem. Akkor vissza jön hozzá. Szeretni fogja. A kis ártatlan angyal semmiben sem lát szükségét. És talán majd engem is megsirat. Nézze, itt a férjem címe. Értse, ha megtetem a dolgot. Kérem értesitse.

lás és nyelvkülönbség nélkül minden hazafit ölel magához, nem zár ki senkit, bármit is mondjanak ellenségei. Visszaakarja állítani a megbolygatott társadalmi egyensúlyt, hogy viruljon az erkölcs, hogy az elhanyagolt iparos és földművelőnek is meglegyen a joga és kenyere.

Jöjjön, óh jöjjön végre egy jobb kor, mely után buzgó ima epédez már százezrek ajakán. Azért ha leveretve is egy időre, bátran, kitartással és lankadatlanul csak azt mondjuk: éljen a néppárt!

A megyei választások statisztikája.

Előttünk fekszik a névsor, mely aligha fog már lényeges változást szenvedni. Az eredmény 59 néppárti és 84 liberális, vagy a kinek pártállását nem sikerült megkiderítenünk. Ha akarunk örülni e számoknak, volna okunk, mert a megyei ellenzék, mely eddig 4 szál emberből állott, a néppárt tömör zászlajával szaporodott. Hanem őszintén szólva, mi ezen számokra nem adunk semmit. Mert ha találkozott volna több amolyan lelkiismeretlen elnök, hát egy néppárti sem jön be a bizottmányba. Ellenben ha szabadjára hagyják a választást: a liberális párt csak felismerhetlen torzóban került volna vissza a megyeházára. Tehát a számarány semmit sem jelent, mert a Mokossinyi strázsamester talentumára emlékeztető elnökök állapították meg ez arányt. Ha több ilyen elnök találkozott volna — a néppártból még hirmondónak sem akad. Ezt maguk is beismerik a liberálisok, csak egyet felejtettek ki; hogy ez által a polgárok szabadsága szenved esorbát, és az ország visszaesik a barbarizmusba; hiába ünnepejük itt ezer éves jubileumát a magyar alkotmánynak.

Alább adjuk a választás fotográfiáit, hiven a természet után lefényképezve. Itéljen az olvasó, látott-e ily választási torzképet valaha.

Néppártiak:

Lopassón: Behunek Alajos 94. (Mult számunkban tévesen liberálisnak írva.)
Radosócon: 3: Buczkó János 247, dr. Dudek János 244, dr. Tóth János 243. Tomek Antal 28. (Előbbi számunkból kiegészítve.)
Dojcsón: 2: Blahó Pál 220, Jámor Péter 216.
Nagy-Kosztolányban: 3: Hoenig Ferenc 160, Belicza Fülöp 160, Drobny Gáspár 157. Buktak a következő liberálisok: Uherek László 119, Iziha Arthur 111, Szkublies József 7.

Ijedten ugrottam fel.

— Mit akar?

— Eh jobb előbb, mint utóbb.

Hirtelen felugrott helyéből és kiszakította az ajtót. Hosszú szőke haja esés közben kibomlott s egy eles sikolylyal zuhant a mélységbe. A sikolyt elnyomta a vonat dübörgése...

Sziporka.

Liberális vizsla. Egy nagyobb uri társaság hazatérőben van a hegyi kirándulásból. Utközben szemükbe ötlük egy úrfarmáju vadászember, a ki zsinegen cipeli maga után vizslakutyáját. Vadász ember tudja, mit jelentsen ez. A társaságnak találós megjegyzéseiről ismert egyik tagja megáll erre és a kutyára mutatva mondja:

— Eletemben most látom az első liberális vizslát!

— Hogy-hogy? — kérdi a többi.

— Hát csak úgy — feleli amaz — hogy a jó vizslát nem kell porázon vezetni, mint a liberálisokat.

Bajmócon: Lukács Ignác 147, azonkívül 3 liberális.

Udvarnokon: Baeszkády Ágoston 223. (Mult számunkban liberálisnak írva.)

Pöstyénben: Praznovszky József 140. (Előbbi számunkban liberálisnak jelezve.)

Német-Prónán: Czeizel Gábor 26 szavazattal és még egy liberális.

Csejthén: Bieliczky Jusztin 110 és Kochanovszky György. Ezekkel szemben buktak a következő liberálisok: Reviczky Bertalan 101, Szitytyai József 102 és báró Mednyánszky Imre 18.

Egellen: Donoval János 287 és Nécsey Endre nyitrai prépost-plebánus 280. Legmagasabb számarány az egész választási kampagneban bármely párton.

Radosnán: Pulmann Andor és még egy liberális.

Sopornya: 2: Dr. Ghymessy Zsigmond 148 és Probst Dénés 141. Ezekkel szemben a liberális jelöltek: Szabó Lajos 41 és Paray 34 szavazatot kaptak. Paray elnök mégis dr. Ghymessy helyett Szabót kiáltotta ki győztesnek.

Nyitra-Szucsány: Vagner József 99, vele szemben a szintén néppárti Mikula József 86 szóval kisebbségben. Vagner Mihály 1 szavazatot kapott. (Előbbi számunkból kiegészítve.)

Liberálisok.

Turóluca: 2: Haberfeld Adolf 79, Drobny Károly 71.

Érsekújvár: 3: Lancsik Máté 85, Miklóska Aladár 85, Misik György 84.

Nagy-Bucsaný: 2: Tóth Lajos 126, Vinkler Gyula 87. Kisebbségben a következő néppártiak: Bezák István 54, Pazsitny Pál 17.

Tuzsina: 2: Lutonszky Mór 100, dr. Filkorn János 54; kisebbségben Czeizel Ignác néppárti 46.

Német-Próna: Craus Vince 26 szavazattal.

Gajdel: 2: Ifj. Bokross János 23 és Kiss Jenő 23. A legkisebb arányszám.

Magyar-Sóók: Mezey Gyula 93. Márkus István néppárti 67 szóval kisebbségben.

Brezova: 2: Leska János 70 és Cserny György 65.

Csásó: 2: Brunovszky Adolf 66, Simonffy Gyula 65.

O-Tura: 2: Valovics József 84, Dingha Gábor 84. Velök szemben kisebbségben: Laugh Rudolf 31 és Csulik Lajos néppártiak 31.

Vág-Szerdahely: Szillaba Antal 37. — Kisebbségben Sándorffy Ede 5.

Radosna: Csippek János 125.

Csittár: 2: Dr. Kicska Emil 44 és Thaly István 44.

Szenc: 3: Dr. Tomásovics Ferenc 145, dr. Netzler Miksa 134 és Saskó Gyula 131.

Bajmócon: 3: Kohut György 174, Martincsek Károly 174, Hajdu Ferenc 174. — Kisebbségben a következő néppártiak: Bartáky György 149, Petics Bálint 129, Mokry György 28 és Lukács Ignác néppárti győztes.

Nyílt levél

Tek. Rudnay Sándor ügyvéd úrhoz!

Az alább közölt s eredetiben kezeim között levő 121 választónak nyilatkozata a folyó hó 8-án Pogrányban megejtett bizottsági tag választást eddig ismeretlen oldaláról világítja meg. Ezen nyilatkozat arra késztet engem, hogy Uraságotat mint vál. elnököt — anélkül hogy személyét gyanusítani s eljárása felett ítéletet mondani akar-nék — nyíltan felszólítsam, sziveskedjék nyilatkozni az iránt, mikép történhetett az, hogy, ha 155 elfogadott szavazatból 121 a fenti nyilatkozat szerint Karsay Imrére lett beadva, az urnából nem Karsay I., hanem Bihary István neve került ki győztesen?!

Nyilatkozatát várva, vagyok hazafias üdvözlettel

Pográny, 1895. november 12.

Karsay Imre,
pogrányi plébános.

Nyilatkozat.

Ezennel ünnepélyesen kijelentjük, hogy mi szavazatunkat az ezen nyilatkozathoz fűzött névjegyzék szerint Pogrányban 1895. november 8-án megtartott megyei bizottmányi tag választása al-

kalmával Karsay Imre pogrányi plebános urra adtuk s ezen állításunkat bármikor esküvel is megerősíteni készek vagyunk.

Kelt Pogrányban, 1895. november hó 9 én.

Csitár község részéről: 23.

Borbély János, Borbély József, Balkó Imre ifj., Horik József ifj., Balkó Imre öreg, Horik József öreg (*) (Kuna Károly névirő), Horik Benedek, Horik János (*) (Kuna Károly névirő), Kuna Károly, Maga János, Maga Márton, Maga Márton gyuri, Maga József, Ment János, Ment György, Ment Mihály, Mátyus József öreg (*) (Kuna Károly névirő), Mátyus József ifj. (*) (Kuna Károly névirő), Mátyus Mátyás (*) (Kuna Károly névirő), Mátyus János, Petrovics József (*) (Kuna Károly névirő), Pélyi János, Maga Mihály ifj.

Előttünk Kuna Károly, Maga János tanuk.

Kolon község részéről: 14.

Fülöpp László, Baumann Hugó, Balkó Péter (*) (Fülöpp László névirő), Mrena Mihály, Süttő János, Brath Balázs, Balkó Ádám budzsi (*) (Fülöpp László névirő), Balkó János, Szalay József görög (*) (Fülöpp László névirő), Gábor Adám (*) (Fülöpp László névirő), Polyák István (*) (Fülöpp László névirő), Belány József, Zelenay József, Demeter Antal.

Előttünk Kuna Károly tanu, Protics László tanu.

Bodok község részéről: 26.

Gyepes Mihály, Varga Mihály, Brath János (pindes), Szabó Vince (*) (Illvay Nándor névirő), Nagy János, Acs Mátyás, Lauro György (*) (Illvay Nándor névirő), Matyó János tulajdon (*) (Illvay Nándor névirő), Fehér Mihály (*) (Illvay Nándor névirő), Gyepes János Dénes fia, Szabó Lőrinc, Gyepes János marcika, Gyepes János janesika, Gyepes Miklós Ferenc (*) (Illvay Nándor névirő), Gyepes Miklós patakí, Zelenák János (*) (Illvay Nándor névirő), Gyepes Balázs, Gyepes Bálint Dénes, Gyepes Péter marcika, Szalai András (*) (Illvay Nándor névirő), Gyepes József, Matyó János (kandus), Gyepes Dezso, Illvay Nándor, Szabó Mihály, Brat János.

Előttünk Illvay Nándor tanu, Acs Mátyás tanu.

Geszthe község részéről: 15.

Belányi József ifj. (*) (Protics László névirő), Belán József, Brath Imre, Molnár Péter, Belány Ferenc József fia, Molnár Ferenc öreg (*) (Hanusz Antal névirő), Balkó Mátyás, Brath József Vendel fia, Szorád István (*) (Hanusz Antal névirő), Belány Mihály, Brath Ferenc Imre, Boszorád Mihály (*) (Hanusz Antal névirő), Boszorád Mózes (*) (Hanusz Antal névirő), Lukács István, Brat Bálint.

Előttünk Hanusz Antal, Protics László tanuk.

Pográny község részéről: 21.

Hanusz Antal, Szombath Ferenc, Tóth András, Pindes Ferenc Flóris fia, Pindes Péter, Czako József, Benes József, Szombath János, Süttő Ferenc, Benes Ferenc (*) (Protics László névirő), Tóth Szilveszter (*) (Protics László névirő), Szombath Benedek (*) (Protics László névirő), Kondé Flóris, Jelenka János, Sima Vencell, Jelenka Bálint (*) (Protics László névirő), Pindes József Ambró (*) (Protics László névirő), Jelenka Barnabás (*) (Protics László névirő), Kondé János, Tóth Ferenc (*) (Protics László névirő), Jancsovics János.

Előttünk Protics László tanu, Pindes István tanu.

Folytatás Pográny község részéről: 22.

Czilling Mihály, Andocs János, Jelenka Demeter, Szombath Flóris, Bús Flóris, Szomolányi Miklós (*) (Protics László névirő), Bús József id. (*) (Protics László névirő), Szombath János dávid (*) (Protics László névirő), Bús József ifj., Mészáros László, Kondé István Albert fia, Csitári Ferenc, Szombath József ifjabb, Mátéfi István, Jancsovics Ferenc, Pindes János István fia, Pindes József rendek (*) (Protics László névirő), Nagy János Flóris fia, Jancsovics József, Pócsik István, Szombath József öreg (*) (Protics László névirő), Csekei József.

Csitár községből	23.
Kolon "	14.
Bodok "	26.
Geszthe "	15.
Pográny "	43.
	121.
Leszavazott	155.
Karsay	121.
	34.

Radosócon Buczko János radosóci plebános, dr. Dudek János a „Nyitramegyei Szemle” társzerkesztője és dr. Tóth János a „Nyitramegyei Szemle” felelős szerkesztője választották meg.

Mikor a megválasztottak nevei a felsőbb körök tudomására jutottak, bizonyára kérdezték, hogy választhatott Radosóc ez egyszer ellenzéki tagokat s hogy került a két utóbbi Nyitráról Radosócra, a megye végső pontjára, amely a szakolcai választókerület főmame'ukjai közé tartozott, amelynek elidegeníthetetlen praerogatívája volt mindig a felsőbb körök tetszésének megfelelő képviselőt és bizottsági tagot választani. E körök ez évben is Radosócot a legbiztosabb helynek tartották: de csodák csodája Radosócot is megszállta az ellenzéki szellem, és horrendum dictu: néppártivá lett. Mint minden választásnál, ugy a mostaninál is, a nélkül hogy a nép megkérdetett volna, kijelöltettek a hivatalos megválasztandók: dr. Klobusiczky holicsei szolgabíró, dr. Mandelik járási orvos és Tomek Antal radosóci körjegyző.

Az utolsó két hónapban nagyobb és nagyobb hullámokban kezd terjedni a néppárti füzetek által elősegített ellenzéki szellem. Azok, akik annak idején a Mudroncsek-fele füzetek terjesztését előmozdították, ez évben a „Mit akar a néppárt” című füzet olvasását és terjesztését lázadásnak minősítették, amely jogi felfogásuk szerint bírsággal sújtandó. Mily nagy volt a lázadás, megítélhetni abból, hogy Radosócon és a közelfekvő községekben háromszáz darabnál több fogyott el e füzetből. Szóval: Radosóc megtagadja multját és gondoskodik néppárti jelöltekről. Közbejött a sasvári nagygyűlés, amely a lázadás szellemét még jobban növeli és borzasztó dolog! mindenütt hangzik: Eljen a néppárt! Közeledik a választás és a választók nyiltan kijelentik, hogy csak néppártira szavaznak. A hivatalos közegek a kortesfogások egész lépcsőjén végig mennek: fenyegetnek, azután kérnek, könyörögnek, sőt itatni is akartak volna, de — nem volt, aki igyék. Végre megjött a választás napja. Máskor alig százan jelentek meg az urnánál, és ez évben 271. Ebből kapott Buczko J. 247, dr. Dudek János 244 és dr. Tóth János 243. De mi nem csak győzni, de szeplőtelenül győzni akartunk; ami sikerült is. Az emberek maguk mondták, hogy a választás utáni szokásos áldomás maradjon el. Igaz, hogy ez nagy haladás, ha tekintetbe vesszük, hogy Radosóc a legkormánypártibb községek közé tartozott és jegyzőjét, — aki különben igen derek ember — vakon követte. Épen azért a hivatalos körök a lehetetlenségek legnagyobbikának tartották, hogy Radosócon valakit a jegyző akarata ellenére válasszanak. Valóban épültem azon, mikor láttam, hogy egyesek bejártak a radosóci kerülethez tartozó községeket és buzdították, oktatták őket, hogy most a megyebizottsági tagok választásánál éljenek a törvényadta joggal és a néppárt jelölthez adják szavazatukat. Oly sikerrel ment a dolog, hogy a községek néhány fiatal választója maguk közt felosztotta Radosócot és Vészát és összekötéseikkel minden választó érdeletéről tudomásuk volt. Azért olyanok, akik holmiféle mellékérdek által vezéreltetve színt valani nem mertek, tartózkodtak a szavazástól. Legnagyobb érdeme van a „Krest'an”-nak, amely ide 40 példányban jár és kilátás van, hogy még jobban el fog terjedni.

Azonkívül népünk, a chvojnicaei nép romlatlan falusi nép, amely szerény életmódja, szorgalma által anyagi jólétre és így függetlenségre, önállóságra tett szert. E nép csakugyan megérdemli, hogy törődjünk vele.

Nemes-Kottesó, Hlinik, Oblazó, Szvedernik, Zárícs-Kebló és Dlhopole községek részéről a megyebizottsági tagok választásánál, míg a zsidók jó eleve értesültek a választás napjáról, addig a néppártiak csak az utolsó napon magán uton szereztek róla tudomást. De ez alatt az egy nap alatt is főképp Dlhopolén és Szvederniken annyi néppárti toborzódott össze, hogy a kottesói keresztény-választókat is magukénak vélték, teljes bizalommal néztek a választás elé. De fájdalom, éppen arról az oldalról csapott le kö-

zék az istennyila, a honnét legkevésbé várták. Ballay László kántortanító, a kibe állásánál s nyilatkozatainál fogva a választók felvilágosítására teljes bizalmunkat helyezték, a választás regelen Judás szerepére vállalkozott s nemesak ő szavazott Kaczina János és Gáspár Lajos néppárti jelöltek ellen, de a kottesói keresztényeket is a zsidók táborába elcsábította. Ha igazságos, lelkiismeretes és részrehajlatlan elnök ül az asztalnál, a judáskodás ellenére is győzünk. De az anyámasszonyféle, nembánom Sevcik elnök teljes szabad kezet hagyván a három zsidó kocsmáros bizalmi férfiból, — a kik mellett negyediknek valami szimplikus emberke ült, — zsidó jegyzőből, szolgabíróból s a körülölködő zsidóságból összetakolt választási kompaniának, ez a zsandárral, különféle fenyegetéssel, szavazati joggal nem bírók jegyének elfogadásával s 50 krjával megvásárolt voksokkal a győzelmet Kaczina és Gáspár 47 szavazata ellenében 60 szóval a két zsidójelöltnek biztosította. Ez igazságtalan bukás mellett az a vigasztalónk, hogy míg a nép eddigelé sohasem vett részt e választásoknál, addig most melegen érdeklődött irántuk s lelkesedéssel s hű kitartásával azt a reménységet oltotta belénk, hogy a gyalázatos liberalizmus Kottesón utoljára győzött.

Novákon a választás reggelén 9 órakor még csak itt-ott jelenkezett egy-egy választó. Ekkor érkezett meg Privigyéről Szemesko választási elnök megerősítve egész kortes-csapattal, a szolgabírótól egészen az utkaparóig, nem számítva a nagyszámu zsidó-kortest. Körülbelül 1/2 10 órakor a választási elnök a választást megnyitottanak nyilvánította. A liberális párt részéről jelölt volt Majthényi Géza és Rakovszky Ferenc, a néppárt részéről Liska János és Kuna Pál. Örömmel konstataljuk, hogy Koós községet és a zsidókat kivéve az összes községek a néppárti jelöltekre szavaztak. Délután 3 órakor a néppártra leszavaztak 104-en, míg a liberális párt csak 81 szavazattal bírt. Ez a nagy differencia nagyon lehangolta a liberális hadat: szeretett volna magán segíteni, de már ekkor fogytán voltak a szavazók. Mint a hajtó-vadászaton a vizslak felkutattak minden zeget-zugot a liberális kortesek, kocsikat küldtek még azon szavazatokért is, kik mint napszámosok a most épülő vaspályán dolgoztak, s előkerítettek valahol 4 koosi szavazót s ezekkel akarták kiegyenlíteni a nagy differenciát, a mennyiben ezek már két cedulával is akartak szavazni; ámde az egyik bizalmi férfi a turpisság nyomára jött, azonban ezt ő k olybá vették, mintha semmi sem történt volna. Az izgatottság már ekkor általános lett, a mi a szavazatok összolvásásánál tetőpontra hágott, mert ekkor kiszült, hogy 193 szavazati cédula helyett 196 került a szavazatszedő urnába. Az egyik néppárti bizalmi férfi jegyzetei szerint, a beadott 193 szavazati cédula közül 104 esett a néppárti jelöltekre, 87 pedig a liberálisokra. Igaz ugyan, hogy a kettesével összerakott 3 cédula néppárti cédula volt, csak hogy ez meg nem bizonyítja azt, hogy ezt a csempészetet a néppárti szavazók követtek el, a mennyiben nagy csodálkozásunkra a koosiak közül éppen 3-an szavaztak a néppárti jelöltekre. Nagyon különösnek látszik, hogy az elnök a kettesével összerakott cédulákat nem vette észre, pedig minden cédula keresztül ment a kezén. Az elnök semmi áron sem akarta a szavazás eredményét nyilvánosságra hozni, hanem valamennyi cédulát egy csomóban boritékkal lepecsételte s ezzel a választásnak véget vetett. Hasztalan figyelmeztettük az elnököt, hogy törvényes álláspontra helyezkedjék; semmi sem használt, ő kijelentette, hogy őt kapacitálni nem lehet, ennélfogva a bizalmi férfiak a jegyzőkönyvet alá nem írták, s így Novákon a választásnak nem lett eredménye, a mennyiben a liberális uraknak nagy kedvük telik a szegény nép izgatásában. Nekik nem elég egy bukás, hanem még akarnak egy esüfőbb vereséget részesülni, csak hogy a népet még tovább is izgatottságban tartsák. No hát jegyezzék meg azok az urak, hogy mi a harcot felvesszük másodsor is, ámde a végét ők lássák. Majd találkozzunk Filippinél! — 4.

Ó-Besztercén a szavazás a legpéldásabb rendben és csendben egészen délutánig tartott. Összesen beadatott 368 szavazat, ebből Kapallay István esp.-plebánusra 367 szavazat, Szvitek János ó-besztercei segédlelkészre 349, Grében János lutissai lelkészre 334, Horváth Ferenc gr. Majláth-uradalmi erdészre 331, Bsaidner Jánosra (liberálisok által jelöltetett) 39, Kadlik Károlyra 23, Ralbovszky Géza újbesztercei körjegyzőre 16 esett. A néppárt által kijelöltek óriási többséggel meg lettek választva, midőn ezt az elnök kihirdette, a nép örömeiben magánkívül volt, folyton azt hangoztatva: „ha netalán kevés volna ez, akkor még többet jövnék szavazni a néppárti jelöltekre”. Az idő csakugyan nagyon kedvezőtlen volt, hogy pedig ilyen időben ennyi szavazó jött össze, ezt csak a nép vezetőinek köszönhetjük. Szépen vonultak be az új-beszterceiek, kik Gily Ede lelkész uralalán, gyalog, térdig érő sárban megjelentek, hogy szavazataikkal a néppárti jelöltek támogatassák; meg kell még említenem Zboró község derek lakosait, kik egytől-egyet a néppárti jelöltekre szavaztak. R.

Rudnón a választás semmis: 1. Választási határnap nem volt kihirdetve. 2. A választási elnök ellen három rendbeli feljelentés van benyújtva az alispánnál és ellene fegyelmi kére. (Berletet vagy ordót kap. Szerk.) 3. Szelessy János h. körjegyző mint nem szavazó, választott sem lehet. 4. A szavazó-cédulák nem egyeznek a leszavazottak számával. Bizalmi férfiak között volt két zsidó, kik bünyenyítőben már voltak. (Meglátászik, hogy kikben összpontosul a megyének bizalma! Szerk.)

A sopornyai választó-kerületben a zsidó Say-uradalom tisztjei éjjel-nappal az egyes községeket bejárták, ivást, fuvar, napidíjat és erdő-vágást ígérték a választó-polgároknak, hogy így őket pártjukra vonják; a néppártiak nem ígérték a választóknak ily mákvirágféle portékákat, mert sajnós, sem erdővel, sem pénzzel, sem fuvar és napidíjjakkal nem rendelkeznek, de ígérték választóknak, hogy lelki és testi javukat szívókn hordani, érdekeiket lelkiismeretesen képviselni és a hirhelt Nyitramegyében az üldözött igazságért szabadon és bátran harcolni fognak még akkor is: ha az igazságért való felszólalásai miatt a hatalom részéről üldözötést is kellene szenvedniök. S az eredmény? A választás alkalmával 182 szavazat adatott be, ebből a néppárt jelöltje, dr. Ghymessy Zsigmond sopornyai segédlelkész, kapott 148, a kormánypart hivatalos jelöltje, egy személyben elnök is, Paray Sándor, Say főtisztje, minden erőlködés és korteskedés dacára kapott csak 34 szavazatot. A másik néppárti jelölt, Probszt Dénes plebános, kapott 141, a kormánypart második jelöltje, Szabó Lajos sopornyai jegyző, kapott 41 szavazatot. Hogy azonban a hatalom emberei a néppárt e fényes győzelmet legalább némileg elkésersítsék, dr. Ghymessy Zsigmond szavazatait az elnök elvetette az okból: hogy habár dr. Ghymessy Zsigmondnak, mint volt pozsonyi lakosnak szavazati joga van is, Nyitramegyében még két éve nem lakván, Nyitramegyében nem választható. (Az elnök az 1886: 21. t.-c. szerint semmit egyebet nem tehet, csak konstatálja és kihirdeti az eredményt, bármilyen legyen az, s így a jelölt választhatósága felett sem ő ítélt. Azért eljárása ellen semmiféle panasz adandó be. Szerk.) s így a hatalom Probszt Dénest, a néppárti tagjelöltet a beadott 182 szavazatból 141, Szabó Lajos kormánypartí hivatalos jelöltet pedig a beadott 182 szavazatból csak 34 és nevéseges 41 szavazattal megválasztott bizottsági tagoknak jelentette ki. —t.

Trencsénmegye liberálisnak deklarált 13 biz. tagja. Trencsénmegye hivatalos szócsove: „Vágvölgyi Lap” folyó évi nov. hó 10. számában, miután előrebocsátva a néppártot és annak elvi barátait szokott stíluson kifízetete, az újonnan megválasztott megyebizottsági tagok nevéjegyzékét közölve, 13 katolikus papot — egyeseket nem is alaptalanul — egyszerűen liberálisnak deklarál és úgy tünteti fel őket, mintha ők megválasztásukat egyedül a liberális pártnak köszönhetnék. Itt adom azok névsorát: Zlathary János várnai c. kanonok, Uskert János brodnói esperes (a kiszaucauhelyi kath. kör ez évi elnöke), Szecsánszky János rakovai c. espe-

res, Hreuszik Ferenc nemsovai esperes, Bielek József dohnai esperes, Kapallay István óbesztercei esperes, Tvrdy János turzóvkai esperes, Aleithner József felsőszécsi plebános, Léday Sándor nagyszlatinai plebános, Chochohus Bálint pruzskai plebános, Zlathary Károly lissai plebános, Lemes István ocsadncai adminisztrátor és Grében János lutissai adminisztrátor.

Hogy tényleg mi van a dologban, egyelőre nem kutatjuk. — A nevezett urak azonban ezen vakmerő elnevezés ellen bizonyára felszólalnak és ha egyik vagy másik csakugyan a liberális pártnak köszöni megválasztását, bizonyára inkább le fog mondani, mint ilyennek deklarált kerülete bizalmával dicsekedni — és a felvidéki jó nép valódi akarata útján — a liberális segítség nélkül — appellálni. *Egy trencsénmegyei.* (Miután köztünk az egyházpolitika képezi a választót, mi egy percig sem kételkedünk a nevezett urak katolikus érzületében. Mindazáltal kérjük szíveskedjenek nyilatkozni, miután már illetékes helyen is feltűnt ezen sajtószertű jelen-ség. Szerk.)

Nyitra-Bajmóceről írják: A ki a Tarnóczy és Szulyovszky elnöke alatt megej-tett nyitrai képviselő választásokat csak az újsá-gok olvasásából ismerte, ha berándult volna 8-án Bajmócra, azt második kiadásban láthatta volna itt hű lenyomatban.

Bajmóc-kerületi választó-polgárok előbbi években jóformán nem is tudták mikor van, és tulajdonképen hogy mi is az a megyei bizottsági tagválasztás? Nem úgy 8-án! Figyelmessé tétetek erre javukat szívókn viselő papjaik, de meg a liberálisok által is.

Azt tudván, hogy a szolgabírói hivatalból Kohuth Gy. gyógyszerész, Martincsek K. közgyám és Hajdu F. urad. számtartó liberálisok, no meg a nép esabítására a közkedveltségű Lukács J. brezáni plebános (nagyon jó kortesfogás volt ez) voltak kijelölve, a kath. párt is állított jelölteket Lukács J. brezáni plebános, Bartáky Gy. lazáni plebános, Peticz B. lazáni bíró és Mokry Gy. nedozséri birtokos személyében. Megtudták ezt a liberálisok, — jöllehet a kath. párt kissé elkészetten állított ellenjelölteket — s lett futkosás, korteskedés! A liberális gép összes kerekkei mozgásba hozattak. A főkeréken kívül legjobban forogtak bizonyos Weiss állatorvos kerekkei. Hogy is ne! Ezen úri ember azon titulus alatt, hogy hivatala kötelmeit teljesítendő meglátogatja a marha állományt s az istállókat, berendeltetett maga számára községi fogatot és a marhat nem nézi, hanem bejárja ezen köcsin a választó-községeket, hol maga köré gyűjtve a választókat, azt mondá a népnek: „ha nem fogtok a liberális párt jelöltjeire szavazni, elzáratom a községeiteket hat hónapra úgy, hogy marhatokkal semmiféle vásárookra nem fogtok mehetni, de még csak ki sem fogtok mozdulhatni.” Ilyesmi csak Nyitramegyében történhetik! Bajmóc-Apátin meg azzal esaloggatták az embereket, hogy: ha a liberális jelöltekre fognak szavazni, elegendik az udvarok tisztátalan karban való tartása miatt reájok rótt pénz-büntetést.

De ez még mind semmi Soóky, privigyei szolgabíró s választási elnök tarnóczyismusa-hoz kepest! Az elnök kifejtve pár szóval a választás mineműségét, kijelenti, hogy négy bizalmi férfira van szüksége. Erre Pillarik J. választó azonnal elkialtja magát: Tamáskovics József legyen az egyik! Hja! de máskép volt megírva az ukázban! Mit neki a szavazók törvényadta joga!? Az neki Hekuba! Egész önkényűleg kinevezett bizalmi férfiakul három községi bírót, no, meg az uradalmi ellenőrt. Hiábavaló volt minden felszólalás, hiába a jogra való hivatkozás! A törvényt ugylátszik a törvény őreinek nem kell respektálni. Megkezdődik a szavazás. A kath. part emberei fehér, tiszta cédulákkal, a liberálisok rózsaszínű hátállal bíró szavazócédulákkal járulnak az urnát helyettesítő pleh bögre elé. Biztonság kedvéért négy csendőr volt kirendelve, de biz ezeknek nem akadt dolguk, mert helyettük dolgozott maga az elnök. Ez, mikor látta, hogy a fehér szavazó cédulák roppant arányban szaporodnak, Tarnóczy eljárási módjához folyamodott, ami sikeresen bevált. A fehér lappal szavazóktól ugyanis valamennyitől kikerdezte: *hány éves, milyen házszám alatt lakik, s néha még mi a foglalkozása?* s jaj volt

annak, akinél 4—5 évi korkülönbség volt észlelhető a névjegyzéken, mert annak szavazólappja irgalmatlanul széttepte azonnal az asztal alatt hevert. Volt több eset, hogy a bemondott házszám adott okot a szavazó-lap széttepesére. Volt eset, hogy egynémelyik az elnök azon kérdésére hány éves? azt válaszolta: „ebben és ebben évben és hónapban születtem”. „Eh mit! — az elnök — én nem fogom magának az éveit számitani”, és a széttepett lap már ott hevert lábainál. *Hiába való volt az ott levő községi bíró tanuskodása*, sőt esküdozése is, hogy „hisz csak egy ilyen nevezetű, vagy korú, vagy azon házszám alatt lakó szavazó van”, az elnök rá sem hederített. A vörös lappal szavazóknak egynek sem adta fel azon kérdéseket.

Igy történt, hogy az elnök ülőhelye körül csak fehér papírral fedett padlót lehetett látni. Hogy mennyi fehér szavazó-lapot semmisítsen meg, azt diktálta a ceruzája. A fehér cédulával szavazókat u. is vörös, a vörös cédulákat kék ceruzával huzogatta alá a névjegyzékben. Ez persze, az elnök munkáját nagyban megkönnyítette, mert evidenciában tarthatta valamennyit külön-külön. Igy történt, hogy eredménykép kihirdetett, hogy Lukács I. kath. és a liberálisoktól csak családul felállított jelölt 326, Kohuth Gy., Martincsek K. és Hajdu F. egyenkint 174 szavazattal a kath. párt jelöltjei ellenében — akiknek személyenkint 152 szavazatot mégis csak engedett kapni az elnök nagylelkűsége — megyei bizottsági tagoknak megválasztattak. No persze, a padlón heverő legkevesebb 70—80 széttepett fehér szavazó-lap nem számít semmit sem. A legtöbb szavazatot nyert Lukács csak három évre, a többiek hatra. Furesa!

A szavazati lapok megszámlálását, a szavazók számának összegezgetését az elnök fölösleges munkának tartván, nem tette meg.

Bartáky György lazáni plebános alig 24 órai időközben községeinek összes szavazóit a kath. párt jelöltjeinek megnyerte. Nyilvános dicséret illeti őt ezért, azonkívül Lazán, Necpál, Nedozser és Kanyanka községek szavazóit, akik egytől egyig bíráikkal élőkön a liberálisok minden fenyegetőzése mellett a kath. párt jelöltjeire szavaztak, bátran kijelentve, hogy készebbek a bírói pálcát letenni, készebbek akár meghalni is, mint a liberálisokra szavazni. Felébredt tehát a nép is már hosszas álmából! *Egy jelenlott választó.*

Egellen győztünk. A néppártiakra esett 286 és 280 és az ellenpártra 36 és 36. — *Kuttin* azonban a választási elnök basakodása folytán a nyitrai választáshoz hasonló botrány történt, a mennyiben a választási elnök a *szavazatok alig egy hatólat fogadta el*, és magától értetődik, hogy az elfogadott voksok mind a liberális jelöltekre estek.

A turnai kerületben két liberális lett megyebizottsági taggá: még pedig *Liba* szolgabíró és *Kosztolny* telekkönyvvezető. A néppártnak a tavalyi bizkupieci pelda után nem akadt jelöltje.

Tardoskeden ez volt az első alkalom arra, hogy a néppárt, mely csak néhány nappal ezelőtt alakult meg, fölvegye a harcot a zsidó-liberális párttal, s mondhatni a néppártnak ezen nyilvános föllépése becsületére vált a párt józan és mérsékelt vezetőinek és tagjainak. A tardoskedi kerület (a hová Tótmegyver és Andód is tartozik) megyebizottsági tagjainak sorában két üresedés állott be; a néppárt mind a két helyre állított jelöltet *Szőgyényi István* és *id. Boros Mihály* jóraváló földműves gazdák személyében. Ezekkel szemben a zsidó-liberális pártot vezető hivatalos apparátus *dr. Szirányi György* érsekújvári kir. járásbíró és a zsidóság befolyása alatt álló *id. Juhász Ferenc* tardoskedi gazdát iparkodott megválasztatni, azonban csak az egyik jelöltet *dr. Szirányi György*öt sikerült megmentenie még pedig olyformán, hogy délután mozgásba hozták a tótmegyéri gr. Károlyi-féle uradalom gazdatisztjeit, a kik azután a zsidókkal karöltve beszállítottak Tótmegyerről annyi szavazót, a mennyi nagy nehezen elég volt Szirányinak megmentésére. Egyébként a főszolgabírói, szolgabírói és csendőri asszisztencia mellett szép rendben le-

folyt választás eredménye a következő: a néppárt egyik jelöltje Szogyéni István kapott 70 szavazatot, a másik Boros Mihály id. 65-öt. A liberális jelöltek közül dr. Szirányi György kir. járásbíró kapott 68 szavazatot, id. Juhász Ferenc pedig 66-ot. Nem fényes győzelem ez a néppártira nézve, a melynek az igazság erején kívül más fegyvere nincs. S lehet-e gratulálni dr. Szirányi Györgynek, a ki iránt az ekeszarvától és a választási helyiségbe tardskeddi takarékpénztári szavazó-cédulákkal beliferált szavazó polgárok bizalma ily rendkívül ekklatáns módon nyilvánult?

X.

A vizokai választó kerületben

(Trencsénm.) a néppárt a saját jelöltjeit akarta győzelemre segíteni, s győzött volna, ha a trencsényi olympus istenei másként nem határoznak. A választás napján mozgósított az egész hivatalos és nem hivatalos apparatus, hogy végig csináljanak egy Tarnóczy et comp.-féle „műveletet”. Dacára annak, hogy a választó kerületbe beosztott községek jegyzője kiadta a bírának az ukázt, hogy minél kevesebb választót vigyenek a választásra, a néppárt minden ép kéz-láb embere szent kötelességének tartotta ott megjelenni, hogy jogát gyakorolhassa. Gyakorolta volna is, ha az oda csődített hivatalos és zsidónépség a nép akaratát érvényre jutni engedi. A választás a jegyzői irodában folyt le. Az utcáról egész a választási helyiség ajtajáig zsidók, jegyzők, Popper-féle urad. tisztviselők és más mindenféle egy szelet fujó exisztenciák sorfala állott, kik ugyszólván megrohanták azt a szegény választót, úgy hogy mire a terem ajtajához ért, már olyan metamorphosison ment keresztül, hogy rá sem lehetett ismerni. A néppárti szavazó-cédula, ő maga sem tudja, mi módon eltűnt a kezéből; tizen is nyújtogattak neki egy másikat s tuszkolták, fenyegették, ígéretekkel csábították, pénzt kínáltak neki, úgy hogy végre a zürzavarban elvesztvén fejét akaratára ellenére is minden nehézség nélkül az elnök részéről, leszavazott a zsidó jelöltekre. A ki pedig megjárta ezt a Golgothát sértetlenül, a ki nem hajlott a fizetett — muszáj — és görbe orru kigyók csábos szavára, annak már meggyűlt a baja az elnökkel. Titkos lévén a szavazás, az elnök, ki mellékfoglalkozásképp közs. jegyző Rovnén, kötelességének tartotta megnézni a szavazó-cédulát, mely ha néppárti volt, megvadulva tőle, vallatni kezdé a szegény áldozatot. Ha a választó nevével már valahogy tisztában voltak, a lelkiismeretesen és pontosan összeállított lajstromban ben lévő kor lett az Achilles sarka, mely rendszeren sehogy sem akart egyezni a választónak igaz korával s ezen alapon kimondatott Tarnóczy módra a bölcs ítélet: „mehetsz, nincs szavazatod”. Így ment az véges végig künn és benn: csak így magyarázható meg, hogy a néppártiak száma 16-ra szállott alá, a liberáliszsidó párt pedig felszökött 64-re. Nehogy a kóser párt esetleg szegényt valljon, megjelent a választásnál a jogérzékéről híres Domanczky újdonsült főszolgabíró, hogy felügyeljen a rendre s megvédje a jogot és igazságot. Az előbbire ugyan nem volt szükség, mert a néppárt a tisztességes elemek pártja lévén, ribilliókat nem szokott csapni: annál inkább lett volna ott szükség arra, hogy védje a polgárok törvénybiztosította jogát. De ép az ellenkezője történt, mert szolgabírói asszisztencia mellett szabadon folyt az erőszak, zsarnokoskodás és jogfosztás. Nem is választás volt ez, hanem vásár.

A szabadelvű részről szabadon folyt a zúgkorcsmárosok által a megengedett és meg nem engedett kapacitáció, korteskedés, vesztegetés, erre a főszolgabírónak nem volt tiltakozó szava — hisz szabadelvűek ők azért, hogy nekik minden szabad legyen, — de egy róm. kath. segédlelkész eljárását, — a ki a törvény alapján állva, szemtanuja akart lenni a választás lefolyásának s csak figyelmeztette a választókat, hogy joguk van meggyőződésük szerint szabadon szavazniok, s nem köte-

lesek fenyegetésekre sem senkitől szavazó-lapokat elfogadni, — közveszélyesnek minősítvén, őt csendőrökkel fenyegeté, még azt sem engedvén meg, hogy a választás helyiségétől másfél kilométernyi távolságban lehessen a leszavazott, azaz elutasított választók között. És ennek az embernek volt még arcbőre a választás befejezésekor átlépni a kath. plébánia küszöbét. Minden becsületes férfúnak szent meggyőződése, hogy ilyen szemérmetlen emberekkel szemben megszűnik minden társadalmi illem; ilyen firmákat nem kell fogadni kath. plébániában.

r. l.

Ujdonságok.

Nyílt kérdés az alispán úrhoz!

1. Van-e tudomása alispán úrnak mint a községi érdekek hivatott órének arról, hogy Moesonok és Királyi községekben 1893. évben kataszteri költségek címén holdankint és belsőségi parcellánként 30 kr lett kivétel és behajtva: a mi, miután Moesonok 8000, Királyi pedig 2000 kat. holdnál nagyobb és közel 1000 belsőségi parcellával bír, tehát kerek összegben 3300—3600 forintot tesz ki. — Van-e tudomása arról, hogy e kivétel és behajtás felsőbb jóváhagyás nélkül lett eszközölve? — Van-e végül tudomása arról, hogy ez maig szabályosan a községi képviselőtestület előtt elszámolva nincs? — És szándékozik-e ezen ügyben törvényszabta felügyeleti kötelességéből kifolyólag intézkedni? — 2. Van-e továbbá tudomása arról, hogy ugyanezen községekben az 1890. évi I. törvény ellenére 1894. évben 4% községi utadó lett törvényhatósági jóváhagyás nélkül kivétel és behajtva? a számadás erről fimmel-ámmal összetakolva, de maig sem a megyének felülvizsgálatra felterjesztve, holott ennek a községi számadással egyidejűleg kellett vala megtörténnie? — És hogyan szándékozik ez ügyben intézkedni? — 3. Kezeltetik-e a megyénél Moesonok és Királyi községek nevére szegényalap? és mily összeget tesz az ki? — És miért van az? hogy ezen községekhez érkezett, illetve a járási szolgabíró által bírságokból áttett, s a szegényalapot illető eme pénzek a megyei pénztárba becsalálva nincsenek? *Több községi képviselő.*

Kinevezés. *Kudász* Endre galgóczi járásbíró-sági albiró Nemesztóra járásbírónak nevezetett ki.

Dr. Thuróczy Károly, a főispán öcsöce, megyei fizikus és közegészségügyi tanácsos, királyi tanácsossá nevezetett ki.

A kath. körben ma este társas-vaesora lesz, — jövő vasárnap, azaz f. hó 24-én délután 4 órakor pedig felolvasás, melyen a tagok családjaikkal megjelenni szoktak.

A nyitrai peticiót, melyet dr. Dudek János és 20 társa a Janits-fele mandátum ellen beadott volt, f. hó 12, 13, 14-én tárgyalta a képviselőház 4-ik bíráló-bizottsága Hegedűs Sándor elnöke alatt. Az első nap megalapították, hogy a petició alaki tekintetben kifogástalan, a mi tekintve a nagy anyaghalmozat kiváló díszletére válik dr. Günther Antal fővárosi ügyvédnek és a „Nemzeti Újság” szerkesztőjének. A 2-ik nap mindkét részről a védbeszédet tartották. Janits védője Darvai Fülöp zsidó ügyvéd volt, a nyitrai Janits-pártiaké pedig dr. Mészáros Károly nyitrai ügyvéd, a kire ott szükség sem volt. A 3-ik nap este pedig a bizottság tárgyalta az ügyet. *Konkoly-Thege* Sándor levai képviselő előadó terjesztette elő jelentését, melyben oda konkludált, hogy a választás érvényessége fenntartandó azért, mert nem látja beigazoltnak a szavazatok oly mervű visszautasítását, a mely a választói önkarat megnyilatkozását befolyásolhatta volna (halljátok egek!); mindössze egy-két visszautasított vagy kifogásolt szavazatra talál elfogadható (no mégis!) támpontot, sőt az sem bizonyos, hogy ezek Zichy János grófra akartak-e szavazni. Hát Konkoly úr, a petició csak 345 szavazatot említ, pedig 370-et vetett vissza a két elnök; ezek mind Zichy-szavazatok, mert hisz a petició mast nem is említhet; annál inkább, mert mint a választás után nyomban itt a Szemleben hitelesen konstatáltuk,

Janitsra szavazók közül mindkét bizottság összesen 3, mondó: három embert utasított vissza, az egyik pláne egy zsidó volt, ki más helyett akart szavazni, de Kubinyi Endre rá ismert. Hogy pedig az elnök tudta mindig milyen pártit vet vissza, az világos, hiszen külön szavaztak a községek Zichyre és külön Janitsra, az elnök hívta be őket sorban. Tehát az gonosz kifogás, hogy nem tudni, micsoda párti a 345 szavazat. Konkoly után *Barabás Béla* (Justh-Eötvös-párti!) nem járulhat hozzá az előadó javaslatához, mert mindentől eltekintve, nem igazolhat beható vizsgálat nélkül oly választást, a melynél 345 szavazatot utasítottak vissza. Azt indítványozta tehát, hogy a választási jegyzőkönyvben a bizottság sorra véve a visszautasított szavazatokat, vizsgálja meg a visszautasítás okait és ha azokat jogtalannak találja több választóra nézve, mint a hány szótöbbséggel (76) a mandátum megszerzetetett, akkor a vizsgálat mellőzésével semmisítse meg a bizottság a mandátumot, mert a házszabályok 69 §-a értelmében ez az eljárás van előírva. Ha pedig ez az eljárás kellő eredményre nem vezetne, kéri a vizsgálat elrendelését. *Frey Ferenc* (esztergomi, Apponyi-párti) minden tekintetben hozzájárul a *Barabás Béla* által előterjesztettekhez. Azonban a kormánypárti tagok ellenezték ezt, s az elnök kimondta: a bizottság nem kíván belemenni a visszautasítás okainak a mérlegelésébe. *Barabás* ezután még egyszer megkísérelte a lehetetlent, hogy kormánypárti kollegáit más véleményre bírja. Nem engedtek. Végre Hegedűs S. elnök Demkő Pál, Konkoly-Thege Sándor, Bornemissza Ádám és Pálffy Elemér tagok szavazatával kimondta a határozatot: A bíráló-bizottság sem a választás ellen beadott kérvényben, sem a tárgyalás során előadottakban nem találván semmi (!) indokot arra, hogy vizsgálat rendeltessék el, vagy a választás megsemmisíttessék, a választást érvényesnek és Janits Imrét végleg igazolt képviselőnek jelenti ki. A felek költségbeli igényei kölcsönösen megszüntetnek. Az ítélet indokaival együtt a törvényes határidőn belül írásban ki fog adni a feleknek. Öt órától 7-ig tartott a tanácskozmány, a folyosón újságírók és képviselők nagy csoportja verődött össze. Mikor hallották a határozatot, a hallgatóság egy részén tompa zugás vonult végig s az elkeseredésnek nem egy kifejezése volt hallható. *Barabás Béla*, akit nem lehet mint függetlenségit s Eötvös-pártit a néppárt barátai közé számítani, felháborodásában azt mondta: Szamárr, aki Magyarországon peticionál! — Ez történt Magyarországon a XIX. század végén, báró Bánffy Dezső miniszterelnöksége alatt.

Petkes János †. Pénteken délután temették a helybeli temetőbe Nyitrának bou mot-i és a régi kedélyes időkre emlékeztető romantikusmusa miatt egyik legnépszerűbb alakját, az öreg Petkes hácsit. Nyitra város marhaorvosa és a püspöki uradalom állatorvosa volt, amint szokta magát nevezni és csak sirjánál újultak meg régi emlékei, régi pályája midőn Csonka bandája kísérte őt végső útján s a hantok hullásakor elhuzta neki „Multadban nincs öröm, jövődben nincs remény” nótáját. Egészen hozzá illo volt ez az egykori Petkeshez, kibén az utolsó években senki sem gyanította volna a romantikus pályát, melyet befutott. Fénykora az 50—60-as évekre esett, midőn elbucszva Kis-Tapolcsánytól, hol atyja Keglevich gróf tisztartója volt, mint ügyes zenész nyakába vette a világot s a Bleier-féle banda élére állva Nyitrán, majd szerte a felvidéken járt. Akkor sokat sirva vigadott a magyar. 59-ben jelen volt az esztergomi bazilika felszentelésén, s később is büszkén emlegette, hogy ott csak két emberről beszéltek akkor az emberek „ő Felségéről és Petkeséről”. Sokat tartózkodott a víg életű Motesiczky-nál Trencsenme gyében. Egyszer Varsóba rándult ki bandájával oly sikerrel, hogy az ő ügyes reklámja folytán minden eigánya vagy 800 frttal jött haza. Idővel a bandát elhagyva s csak olykor-olykor lépett fel itt a szigeten, főgva a primás hegedűjét, azontúl a felvidék antikváriusa lett: tajtpipák, hegedűk, festett galambok, lovak stb. szállítását űzte s egész mondakör keletkezett ebbeli kacagató csinjeiről. Midőn egy-egy urhoz benyitott s azon kezdte „Juro Christo Deo vero” már tudni lehetett, hogy a bácsi be fogja „csapni” az illetőt. Valami tajtpipát húzott ki zsebéből, melynek okvetetlen egész történetje volt. Semmiesetre sem kezdte alább 20 frttal, de engedett 1 frt is, megkacagtatva vevőjét. Egyszer Motesiczkynek eladott 2 zöldre befestett galambot 300 frtért, melyeket egyenesen Ausztráliából hozott. Idővel a festék lemállott s M. kérdezte Petkestől, hogy miként van az? Ja, domine magnoice — régi latin ember volt — ne csodálja, itt más klíma

van, mint Ausztráliában, itt meg kellett fehéredniük. Szóval senkisémet volt, aki Petkest ne szeretne volna és aki baragudott volna reá. Szinte megtestesítve viselte közöttünk a régi jó időköt, midőn az emberek ártatlan tréfákkal szerették mulattatni egymást. Valamikor három háza is volt Nyitra, később azonban elszegényedett s mint „orvos” maga is betegeskedve kereste kenyerét. 79 éves korában meghalt s már nem ő másnak, de ő neki huzztak a feledésbe ment nótát — mikor sirba tettek.

Kitüntetett bortermelő. *Csernyák* Rezső nyitrai kereskedő a nyitrai megyei gazdasági egyesület után Szentpétervárott kiállított boraiért nagy ezüst éremmel lett kitüntetve. Örülünk, hogy a muszkáknak is izlik a mi jó zaborink.

Az alsózobori szőlőbirtokosság pénzára a hátralekös esőszidjakat a folyó kiadások fedezhetése végett behajtani kénytelen; mindazon szőlőtulajdonosok, akik esőszidjával vannak hátralekban, folyó november hó végeig bevalthatják nyugtáikat; azon időn túl a hátralekös követelések peres költségekkel kötvék össze és erőlyesen behajtani fognak.

Hűtelen szolga. A helybeli népbank szolgálója Winter Emil utóbbi időben körülbelül 740 frtra menő értékpapírokat sikkasztott a bankból s amint az utánjárásból kiderült, azokat másodkézből a kereskedelmi és hitelbankban és a Kohn-fele üzletben elzalogosította. A szolga nezeit vévén a dolognak, rögtön szökött, eddig meg sem találták, a papírok pedig visszakerülnek gazdájukhoz.

Nincs elég erő. Mi nyitraiak különösen tudjuk, hogy a hatóságoknak tucatszámra menő embere van, ha a falukat korteskedés céljából kell bejárni. Heteken át a földből nőnek szónokai, államférfiai, egyik buzgóbb a másiknál és ha különben semmi is, akkor mind a legintelligensebb. Most egyszerűre, hogy a mezőgazdasági statisztika kiállítása áll küszöbön, azt mondják, nincs emberök, hogy erre már a tanítókat kell kirendelni. Hát hová lett az a sok ügyes, buzgó, hazafi falujáró? Vagy ennél nem jövedelmez annyit a hazafiság, mint a korteskedés? De hogy most lekiismeretes embereket keresnek. Vagy úgy? A kath. tanítókat egyszerűen kirendelni, mint ez a vidéken történik, jogsértés, mert ezek nem a megyei hatóság közegei; a tanítókat iskolától kivált tel idején elvonni akarni, bűn a tanító hivatása és a nemzeti kultúra ellen.

Trencsénvármegye közigazgatási bizottsága f. hó 11-én tartotta rendes havi gyűlést. Legérdekeltebb ama határozata, melynek értelmében januárius 1-től megszűnik a kiszucanjahelyi járás és a hozzá tartozó községeket részint Zsolnához, részint Csacáéhoz esatolják. Ennek folytán a jelenlegi főbíró nyugdíjaznak, Zsolnán egy új főbíró és Csacán szolgabírói állást szerveznek. Igaz, hogy ez a közeledés tekintetéből előnyükre van a községeknek, de némelyek véleménye szerint aligha siettek volna vele annyira, ha e várost a liberálisizmusra nézve veszedelmes központnak nem tekintették, melylyel a községeknek mentől kevesebbet szabad érintkezniök. Ugyanezkor határozatba ment, hogy minden főszolgabírói hivatalnál külön nyilvántartói állás kreáltatik a katonai ügyek számára, hogy a főbírák jobban ráérjenek járásuk községeit bejárni, azoknak ügyeire felügyelni. Más célból nem?

Az állami anyakönyvvezető teendőinek átnézete. Ilyen című mű hagyta el éppen a sajtót, Huszár István könyvnyomdájában. A mű szerzője Horváth József kir. törvényszéki bíró. Ezen mű két nagy táblázatban részletesen ismerteti az állami anyakönyvvezetést, a polgári házassági jogot, az akadályok, a kihirdetés, házasságkötés és anyakönyvvezetés módjának részletes felsorolásával, — a gyermekek válására vonatkozó törvényes szabályokat, s végül a házassági válópereket. A műnek világos s egyszerű nyelvezete valamint beosztása s a könnyű áttekinthetőség, mely lehetővé teszi, hogy a szükséges felvilágosítás egy pillanat alatt megszereztessek, — nemkülönben a feltétlen megbízhatóság a művet a gyakorlati élet embereinek nagyon hasznossá és ajánlatossá teszi, s azért azt olvasóinknak nyelvébe melegen ajánljuk. Megrendelési ára 1 frt 25 kr., mely összeg *Huszár István* könyvkereskedésnek előre megküldendő, a honnan a mű a megrendelőnek posta fordultával bérmentesen küldetik meg.

Bocskor mint házassági akadály. Nedozeren, írjak lapunknak a Nyitrai megyéből, történt meg e hó 9-én, hogy egy leendő házaspár két tanuval tisztos öltözetben, vasárnapi ruházat-

ban, a férfi bocskorban, — mert hisz ez az ő ünnepe lábellenje is — beállított Chobodiczky jegyző urhoz, miután már holmi ürügyek alatt *nyolcszoros* zaklatásnak tűzpróbáját is kiállították, hogy vegye fel róluk a jegyzőkönyvet. Ezen uri ember azonban, aki magát „szentségnek” valja, írja le-velezőnk, elkergette őket azt mondván, hogy a férfi jöjjön csizmában, mert különben ő „nem adja rájuk áldását.” A szegény ember, — mint-hogy már minden készen volt a lakodalomhoz — köleszöszött ezen alkalomra csizmát. Ezen esetről különben Bartáky Gy. lazáni plébános jegyzőkönyvet vétezt fel, s elküldette az illetékes fensőbb hatóságokhoz. Vajjon milyen válasz, milyen előírás fog onnét visszaérkezni? — Kérjük Csillaghy akv. felügyelő urat, legyen szives esketési csizmát csináltatni olyan vidéken, hol bocskort hordanak, hogy ez utóbbi miatt ne legyen kellemetlenségük a feleknek.

A zsidó gimnazisták barbarizmus. Hallatlan és minden hívő keresztényt verig sértő gaztettet engedtek meg maguknak Zsolnán f. hó 10-ikén a kir. kath. gimnázium zsidó növendékei, Hauser A. III. oszt. és Links E. I. oszt. tanulók. A plébániatemplomhoz épült és zsolnaiak előtt nagy tiszteletben levő kalváriakeresztet követel borbálták meg. A legmélyebb erkölcsi süllyedésre valló gaztett elkövetői megfújtak, mikor észrevették, hogy aljas tettöknek három keresztény tanuló nyomára jutott. A zsidó tanulók egyike, Hauser A. még tovább ment brutális magaviseletében. Szüleinek közel levő lakására menekült, és az utcán összecsoportosult, melyen megrendült keresztény ifjak felé a nyitott ablakból olyan szavakat kiáltott, a melyek a Megváltónak, Jézus Krisztusnak szent nevét a legnagyobb mérvben megbecstelenítik, vért kergetnek minden keresztény arcába s csak némi illetudással bíró ember által vissza nem adhatók. A rendkívül felháborító eset a kir. kath. gimnázium igazgatója előtt van. Ilyen módon fizetik vissza a zsidó tanulók azt a jótéteményt, hogy a kath. pénzből fontartott gimnáziumban oktatást nyernek.

Trencsénvármegyében két hetilap jelenik meg. Az egyik közönséges revolvér, — írja tudósítónk — a melyikkel szóba nem állunk. A másik hivatalosan szubvencionált lap, kötelessége levén úgy írni, ahogy diktálnak. De az már talán meg sem járja, hogy a kath. klérusról úgy írjon, mint azt legutóbb tenni szokta. Azt mondja, hogy a papok erkölestelen eszközökkel küzdenek a liberálisok ellen, hogy terrorizálják a népet, hogy fészületre esküdtek az embereket és a szöszeket politikai célokra használják. Ugyan-ugyan! Maguk sem hiszik. Próbálna csak meg ezt valamelyik pap: nem akasztaná-e mindjárt pört a nyakába! De hát náluk a cél szentesíti az eszközt; nem kutatják: igaz-e vagy sem, amit mondanak, csak valóhassanak. A papság eskis tisztességes eszközökkel küzd. Csak a liberálisok mondhatják: te nem irtad alá a liberális ívet, ezért kibuktatunk; nem kapod meg ezt a concessziót; nem leszünk elnézéssel az adóketésnél; fiad, öcsöd, nem kapja meg ezt, vagy amaz állást stb. — Hanem persze, ezek mind tisztességes eszközök. Még az is, hogy az evangélikusokat azzal biztatják: ne fejtetek, nem lesz egyházatok szegény, majd elveszszük a kath. papok javait, akkor azután nektek is jut.

Gabonaárak november hó 15-én a nyitrai piacon, mmázánként: Árpa 4.50—6.70 frt, buza 6.10—6.20 frt, rozs 6.00—6.20 frt, bab 7.50—8.— frt, kukorica 4.50—4.80 frt, krumpli 1.60—2.— frt.

Közgazdaság.

Vármegyei mezőgazdaságistatistika.

A mezőgazdasági statisztikai adatok összegyűjtése az 1895. évi VIII. t.-c. értelmében a f. november hó 20—30 közt fog megtartatni. Gazdasági életünknek egy tárogó sebe vétetik ez által gyógykezelés alá.

Eddig csak jól, rosszul kigondolt s még csak hozzávetőlegesnek sem mondható adatok állottak rendelkezésünkre, s ezek irányították közgazdasági működésünket. E miatt természetesen igen sokszor rossz utra vetődünk, mert a minden reális adatot nélkülözö statisztika a követendő közgazdasági irányt is hamisan jelezte.

Sohasem tudtuk biztosan mennyi kalászos, mennyi takarmány és mennyi kapásnövényünk van, nem ismertük tenyész, használati és hízó állataink létszámát, fogalmunk sem volt egyeb gazdasági felszerelésekben fekvő vagyonunkról, szóval nem respektáltuk azon legegyszerűbb, de

legsükségesebb gazdasági szabályt, hogy mindenféle vagyonról leltart és nyilvántartást kell vezetni. Ennélfogva természetesen tudomásunk sem lehetett az ország mezőgazdasági vagyoni állapotáról s nem tudtuk mit jövedelmez az a tenger vagyon, melyet magyar mezőgazdaságnak nevezünk.

Még a legkisebb és a legegyszerűbb gazda is tudja, hogy mily vagyona fekszik a különböző termelési ágakban, ismeri állatai létszámát, tudja hogy mit vet, mit arat, s tudja hány és milyen gépekkel dolgozik. Különbben dabra kerül a vagyona, mint ez eddig mindazon gazdákkal megtörtént, kik saját vagyoni állapotukkal nem törődtek.

Magyarország eddig szintén a rossz gazdákhoz volt hasonló, mert nem ismerte a nemzet létalapját képező hazai mezőgazdaságnak vagyoni állapotát. Behunyt szemmel gazdálkodott.

Sok millió jövedelemtől estek el a magyar gazdák évenként a miatt, hogy gazdasági statisztikánk csak egy féremunka volt, mely többet értett mint használt. Eddigi gazdasági statisztikánk csak arra volt jó, hogy hasznot nyújtson azoknak, kik a magyar mezőgazdaságot amugy is fejős tehénnek tekintik.

A gazda érdekeivel összhangban nem álló érdekesportok mindig gondoskodtak arról, hogy ezen nem létező adatokból összetakolt statisztika olyan *áralakulásokat* eredményezzen, melyek nem a gazdára nézve előnyösek.

Sokáig késett a törvény, mely a régen várt jobb időknél szintén egyik előhírnöke. Végre ez is megvan s most már csak a gazdákól függ, hogy mezőgazdasági statisztikánk a tényleges állapot tükré legyen, s hogy ne legyen módja és alkalma senkinek, hamis statisztikai adatok közhirrételevel érdekünknek ártani s az áralakulásokat kedvezőtlenül befolyásolni.

Az e célra felkért közegek a f. hó 20 és 30-ka közt fogják a számlavételt, minden községben minden gazda udvarán megejteni.

A vármegyei közigazgatási hatóságok s a törvény szerint megalakított bizottságok lelkiismeretesen gondoskodtak az iránt, hogy a statisztikai adatok összeírását megbízható egyének teljesítsék.

Jövendő gazdasági statisztikánkat illetőleg tehát ezen oldalról teljesen nyugodtak lehetünk, s ha csak ezektől függne az összeírás eredménye, előre is örülnénk biztos és természetes alapokon nyugvó gazdasági statisztikánknak. Az összeíró közegek buzgalma azonban egyedül nem hozhatja meg létre azt az eredményt, mely egész gazdasági helyzetünk javítását mozdíthatja elő.

A gazdaközönségtől függ teljesen, hogy az összeíró közegek jó és minden tekintetben megbízható munkát végezzenek. Eppen ezért saját érdekükben, s mezőgazdasági helyzetünk és a viszonyok javítása érdekében kérjük a gazdákat, hogy az összeíró egyéneket nagy jelentőségű és nehéz munkálatokban támogassák, hogy *kérdéseikre a legjobb lelkiismerettel feleljenek*, hogy a bemondott adatok valódiságáról előzőleg a legnagyobb skrupulózitással meggyőződjenek, kérjük továbbá a nép felvilágosítására hivatott lelkészeket, a birtokosokat, bérlőket, gazdatisztéket s általában a nép között élő mindazon egyéneket, kik értelmiségükkel fogva egy jó gazdasági statisztika fontosságát méltányolni tudják, értessék meg az ezen dologban tájékozatlan földmivelőkkel, hogy ezen statisztikai adatok *nem adóemelés*, s újabb adóketés céljából gyűjtetnek, s hogy nincs semmi okuk a valót eltitkolni, s hamis adatokat bemondani, sőt ellenkezőleg érdekükben áll oda törekedni, hogy ezen statisztikai adatok a legpontosabbak legyenek.

A statisztikai kérdőívek a legnagyobb részletességgel magukban foglalnak minden legesekélyebb dolgot, melyek a gazdaságban találhatóak.

A birtok nagyságától a baromfiak és előfák létszámáig minden bennük van. A ki tehát nem ösméri pontosan birtokviszonyait a legapróbb részletekig, az minden iránt előre szerezzen magának meggyőződést, s az összeíró közegeket a kész és helyes adatokkal várja.

Biztosan hisszük, hogy Nyitra vármegye gazdaközönsége minden tekintetben előzékeny lesz a számláló közegek iránt és sulyt helyez arra hogy Nyitra vármegye mezőgazdasági statisztikája a legtekélyesebb legyen.

Mütrágya. (A „Hungária” mütrágya, kén-sav és vegyi ipar részv. t. jelentése, Budapest.) Mig azonnali elszállításra csak szőlőtrágyára szóló kisebb rendelkezések érkeznek, a tavaszi üzlet kezd nagyobb mérvet ölteni s a lefolyt héten már több jelentékeny rendelés érkezett a gyárakhoz szuperfoszfátra, thomas-salakra és chilisaletromra.

Az árak nem igen változtak s a vevőkre nézve igen kedvezők. További áresökkenés, egészen eltekintve attól, hogy több jel arra mutat, hogy valószínűleg nemsokára javulás fog beállani, már csak azért is ki van zárva, mert különben a gyárak előnyösebbnek tartanák üzemüket beszüntetni, vagy legalább is tetemesen csökkenteni, mint állandóan veszteségre dolgozni. Ily eshetőség ellen azonban azon körülmény szól, hogy Magyarországon és a szomszédországokban is a műtrágyák fogyasztása állandóan emelkedik. 1896. tavaszi szállításra a jegyzések a következők: — Kettős szuperfoszfát 20—22% 5.90—6.40 frt. Prima-szuperfoszfát 18—20% = 4.35—4.85 frt. Thomas-salak 18—20% = 3.35—3.60 frt. Thomas-salak 22—25% = 3.55—3.80 frt. valódi ind. párolt csontliszt 4—1/2+25 = 6.15—6.40 frt. Káli-trágya 20—25% = 2.60—2.75 frt. Ammoniak-szuperfoszfát 10—12% 3—5% = 5.10—6.20 frt. Kénsavas-káli 90—96% = 10.50—11.— frt. Chilisalétrom 10.65—11.20 frt (100 kgonként szákkal együtt elegysúly tiszta súly gyanánt az egyes állomások távolsága szerint.) Vasgálic I-a 3.05—3.20 frt. Vasgálic II-a 2.80—3.— frt. Rézgálic 23.90—24.70 frt (100 kgonként 50 kgos hordókban Budapesten.

Telefon.

H. I. Háromszoros hirdetés bélyegdíjjal együtt összesen 4 frt 50 krba kerül.
Gallus. Nem értjük, mi az, hogy „néppárti kályha“. Mások tessék világosabban írni; mert mi sem tudunk ám minden új műszót, mely időközben a vidéken terem. A közönség pedig annál kevesebbé.
T. Intenciókra nem adjuk a lapot; mert elvből ellenségei vagyunk az ilyen cselekedeteknek.
Sellyére. Köszönjük. Az a munka megvan nekünk is, tehát visszaküldjük. Nekünk csak levéltári feljegyzésekre volna szükségünk.
Násznagy. Ha az anyakönyvvezető egyttal jegyző — illetékes helyen vett információ szerint — még 50 krnyi illetéket szedhet a hirdetési felmentésre vonatkozó kérvény megcsinálásáért. Ezt a kérvényt azonban megcsinálhatja más is. Ami a másikat illeti, hogy vajjon e közbenjárásért szedhet-e illetéket, ezt ön mint fiskális ember tudja, hogy ez a megállapodás dolga. Ha adnak neki valamit elfogadhat, ha nem, nem, de eljárni sem köteles.

Reggeli tej.

20 LITER TEJNEK

naponkinti szállítása kívántatik.

Bővebb felvilágosítást ad e lap kiadó-hivatala.

Victoria-szén.

Kályha és takaréktűzhely fűtésére

a legkitünőbb tüzelő-szén.

100 kl. Nyitrán házhoz szállítva 70 kr.
 20 métermázsa megrendelésnél 60 kr.
 Egész vagon megfelelően olcsóbb.

Szíves megrendelések intézendők

HIRSCHFELD HERMANN
 szállítási irodájába Nyitrán.

Eladó

egy egészen új, csúcs-szelep rendszerben (Kegel-system) épült

Orgona

5 karakterisztikus játszó-regiszterrel a manuálban és 3 kapcsoló-pedállal.

A pedál össze van kötve a manuállal. Az orgona-test igen szép. Roman-stylben épült. Magassága 340 cm., szélessége 200 cm-en felül. A játszóasztal elől van.

Ezen orgona mérsékelt áron öt évi jótállás mellett eladó.

Bővebb felvilágosítást készségesen ad **Brezován** (Nyitramegye)

Molnár Gusztáv,
 orgona-építő.

NYITRAI NÉPBANK ZÁLOGKÖLCSÖN-OSZTÁLYA.

ZÁLOG-ÁRVERÉS

1895. évi november hó 19-én.

Mindazon **ékszerek és zálogtárgyak**, melyek 1895-ik évi június hó végeig ki nem váltattak vagy át nem irattak, **f. évi november hó 19-én** a Nyitrai Népbank termében délután 2—4 óráig tartandó nyilvános árverésen eladatni fognak.

Fizetési halasztások csak 10% lefizetése mellett történhetnek.

Hogy az árverés napján minden zavarnak eleje vétessék, megjegyzendő, hogy azon zálogtárgyakat, melyeknek határideje már lejárt és az árverezésre kiszemeltettek, sem kiváltani, sem átírni nem lehet.

Nyitrán, 1895. évi október hó 23-án.

Az igazgatóság.

2-szeres és 3-szoros termékek

csakis mesterségesen szárított

műtrágyával

érhetők el.

Hungária műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság **Budapest.**

Herényi Gotthard Sándor és Rovara Frigyes művét érdeklődőknek ingyen és bérmentve küldjük meg.

HIRDETMÉNY.

A magyar osztálysorsjáték második osztályának huzása december hó 6-án kezdődik és december hó 14-éig tart.

Az első osztályban ki nem huzott **osztály**sorsjegyeknek ezen huzáshoz szükséges megújítása, minden további jogok elvesztésének terhe mellett, november hó 26-ig eszközöndő, és pedig kizárólag a sorsjegyeken jelzett elárusítónál.

Teljes sorsjegyek, melyek az első osztályban nem nyertek, a második huzásban résztvesznek a nélkül, hogy **ezek** megújításának szüksége fennforogna.

Vételsorsjegyek — a míg a készlet tart — és pedig: egy egész sorsjegy 80 koronáért, egy tized sorsjegy 8 koronáért és egy huszad sorsjegy 4 koronáért az ismert elárusítónál kaphatók, a kik egyszersmind mindennemű felvilágosítással szolgálnak. Megrendelésekkel kérjük ezekhez (nem hozzánk) fordulni.

Budapest, 1895. november 1-én.

2-3.

Magyar Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Egy Millió

Nyeremények

1,000.000 korona nyerhető a legszerencsésebb esetben

államilag jóváhagyott

Magyar osztálysorsjátékon

melynek

n a g y
nyereményhúzása

1895. december 6—14-ig ejtetik meg.

Vétel-sorsjegyek:

1 egész	40 frt	1 tized	4 frt
1 fél	20 ..	1 huszad	2 ..

Biztonság okáért kérem a sorsjegyek küldését ajánlott levélben kérni. Az ajánlott levél portója fejében 15 kr, nyereményjegyzékért 10 kr, összesen 25 kr fizetendő.

1 jutalom	á	600000	korona	=	600000	kor.
1 nyeremény	á	400000	"	=	400000	"
1	"	á	200000	"	=	200000
1	"	á	100000	"	=	100000
1	"	á	50000	"	=	50000
2	"	á	20000	"	=	40000
2	"	á	15000	"	=	30000
4	"	á	10000	"	=	40000
10	"	á	8000	"	=	80000
27	"	á	6000	"	=	162000
100	"	á	2000	"	=	200000
200	"	á	1000	"	=	200000
1150	"	á	200	"	=	230000
20000	"	á	100	"	=	2000000

21499 nyeremény = 4.332,000 kor.

Ajánlja és szétküldi postautalvány ellenében vagy utánvétellel is

Heintze Károly BUDAPEST,
Szervita-tér 3. sz.
főelárusító

Sürgöny-cím: LOTTOHEINTZE Budapest.

Hogy a tisztelt közönség különböző számú több sorsjegy birtokában nagyobb nyereménykilátásokhoz jusson, — öt vagy ennél több sorsjegy bevásárlásánál a sorsjegyeket egymástól teljesen eltérő számokat állítok össze tetszés szerinti egész, fél, tized és huszad sorsjegyekből — a fenti áron.